

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČNIKOVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Štampa vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 25.— Bz.
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Redni pri poštni dobroti: 14.000.000.000
Ljubljana št. 20-301
CONCERNARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

La lotta in Sicilia è continuata aspra e senza posa

Le unità avversarie battute in più punti — Un'incrociatore e sette piroscafi affondati, tre incrociatori e oltre 40 piroscafi colpiti ed incendiati — 38 apparecchi nemici abbattuti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 12 luglio il seguente bollettino No 1143:

In Sicilia la lotta è continuata aspra e senza posa nella giornata di ieri, durante la quale il nemico ha tentato invano di aumentare la modesta profondità delle zone di occupazione.

Le truppe italiane e germaniche, passate decisamente al contrattacco, hanno battuto in più punti le unità avversarie, obbligandole in un settore a ripiegare.

Lo spirito combattivo dei reparti italiani e tedeschi è elevatissimo: il contegno della popolazione dell'isola e quello dei fieri soldati siciliani, che appartengono in gran numero alle nostre unità, superiore ad ogni elogio.

Per la magnifica difesa delle posizioni ad essa affidate merita l'onore di speciale

citazione la 206^a Divisione costiera comandata dal Generale Achille D'Havet.

Aerei italiani siluravano tre incrociatori, una unità minore e tre piroscafi, dei quali due di 8.000 tonnellate colavano a picco.

Concentramenti di naviglio nemico venivano attaccati da formazioni da combattimento nostre e tedesche: risultano affondati cinque piroscafi ed alcuni mezzi da sbarco, colpiti ed incendiati oltre 40 tra mercantili e trasporti di vario tonnellaggio.

I cacciatori dell'Asse abbatterono 30 apparecchi, 8 altri precipitarono sotto il tiro delle artiglierie.

Dalle operazioni degli ultimi due giorni 13 nostri velivoli e 10 tedeschi non sono ritornati alle basi.

Lungo le coste orientali della Sicilia un nostro sommergibile silurava un'incrociatore da 10.000 tonnellate, che, colpito, esplose.

Večja sovražna skupina pri Bjelgorodu uničena

Nemške čete so zajele več tisoč ujetnikov in mnogo vojnega plena — Na Atlantiku so nemške podmornice potopile šest ladij z 42.000 tonami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 12. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V bitki med Bjelgorodom in Orlom je uspelo nemškim četam obkoliti in uničiti večjo sovražno bojno skupino. Pri tem je bilo zajetih več tisoč ujetnikov, sestreljenih 129 oklopnih voz, mnogo topov in druge orožja pa zaplenjenega. Skupno je bilo večeraj uničenih 220 oklopnih voz in 70 letal. Sovjetski razbremenilni napadi vzhodno in severno od Orla so bili odbiti. Od 5. julija dalje je izgubil sovražnik 28.000 ujetnikov, 1640 oklopnih voz in 1400 topov.

Na Siciliji so britansko-severnoameriške izkrcavalne čete brezuspešno poizkušale razširiti zasedeni obalni pas. Nemške in italijanske čete so večeraj na določenih mestih po načrtu prešle v protinapad in vrge sovražnika nazaj. Nemške in italijanske letalske sile so napadle zbirališča sovražnih ladij in potopile več velikih transportnih ladij ter izkrcavalnih čolnov. — Razen tega so bile poškodovane 3 križarke in 42 transportnih ladij, neka italijanska podmornica pa je potopila križarko 10.000 ton. Sovražnik je izgubil večeraj nad Sicilijo in nad morskim področjem okoli 38 letal. Pogrešamo 10 nemških letal.

Pri oboroženem izvidniškem poletu nad Atlantikom so nemška letala zaneli požar na dveh sovražnih ladjah, med katerimi je bila ena potniška ladja nad 20.000 ton. Nemške podmornice so v tridnevni borbi potopile v močno zavarovanih konvojih 6 ladij z 42.000 br. tonami.

Berlin, 12. jul. s. Iz pooblaščenega vira se doznava, da so nemške podmornice zopet napadle angleško-ameriške oskrbovalne konvoje in potopile navzile siloviti obrambi šest ladij s skupno 42.000 tonami. Doznava se nadalje, da so nemške čete v odseku Bjelgoroda večeraj dalje razvile v prejšnjih dneh dosežene uspehe in vzdržale hude borbe, deloma z bajoneti. Med temi akcijami je nemškim četam uspelo izolirati in uničiti znatne sovražne sile. Zajeti je bilo več tisoč sovražnikov. Na bojišču je ostalo 129 uničenih sovražnih tankov, zaplenjeno pa je bilo mnogo drugega orožja, med njim topovi vseh kalibrov. Južno od Orla so nemški oddelki zavzeli nekaj krajev. Vzhodno in severno od tega križišča so boljševeki na treh točkah očitali razbremenilne napade, ki pa so bili odbiti s hudimi izgubami za nasprotnika.

Ogromne sovjetske izgube

Berlin, 12. jul. s. V dopolnilo današnjega vojnega poročila se iz glavnega stana nemških oboroženih sil doznava naslednje podrobnosti:

Tudi 11. julija so bile na področju med Orlom in Bjelgorodom skrajno silovite borbe. Čeprav se položaj na tem odseku fronte še ni dobro razčistil, se opaža, da sovražnik še naprej meče v boj vedno nove rezerve, in sicer tudi čete garde, da bi zamašili v svojih črtah globoko vdorno luknjo, ki je okrog tri kilometre dolga. Zaradi usode, ki jo nespremenljivo doživljajo sovražna ojačenja — omenja se na primer uničenje znatne skupine oboroženih sil, sestavljene iz izbranih čet, kakor navaja današnje vojno poročilo —, je upravičeno misliti, da se Sovjeti naglo približujejo skrajni možnosti svojega odpora. O tem očitno pričajo dosedanje izgube nasprotnika: 1640 tankov, 1400 topov, 1200 uničenih letal, 28.000 ujetnikov in prav tako visoko število na bojišču padlih.

Silovitost bojev med Bjelgorodom in Orlom

Berlin, 12. jul. s. Tukajšnji tisk se še vedno v pretežni meri bavi z vojaškimi operacijami na vzhodu in na jugu Evrope. Vojaki komentarij poudarjajo, da morajo ome čete vzdrževati hude boje proti sovražniku, ki na veliko in brezobzirno troši vojno blago in se ne ozira na nikakršne človeške žrtve. Neki vojni dopisnik opisuje

v »Zwölffuhrblatt« napad nemških tankov na sovjetske bojne črte ter pravi, da se sovražnik brani z žilavostjo, kakršne doslej nihče ni bil vajen z njegove strani. Skupina oklopnih voz, ki je napadla neko točko fronte, se je znešla pred štirimi pehotnimi divizijami, eno oklepno brigado in eno topniško divizijo. Vsa ta množica ljudi se je takoj po prvem nemškem napadu vrgla v postopnih valovih proti nemškim četam. Napad je podpiral bobnajoči ogenj sovjetskega topništva in težki sovjetski bombniki. Neposredno zatem so sledili posebni oddelki za prodor, sestojeli iz oklopnih skupin vseh tankovskih tipov. Okoli 5.000 ognjenih žrel je bruhalo na sovražni strani ogenj in na eni točki omenjenega odseka je delovalo nad 300 topov, med katerimi jih je bil pretežni del velikega in največjega kalibra. Vsa ta sila je bila osredotočena s svojim ognjem na točko, kjer se je vršil nemški napad. To je samo en dokaz, pravi dopisnik, kako sovražnik brani svoje postojanke ter koliko ljudskega in stvarnega materijala ima na razpolago.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. jul. s. Finsko vojno poročilo objavlja: V zadnjih 24 urah so Fini na fronti Karelske ozime odbili nekaj poskusov napadov majhnih redečih oddelkov. Drugod se ni zgodilo nič važnega.

V Londonu prikrivajo svoje letalske izgube

Berlin, 12. jul. s. Neko poročilo nemške poluradne agencije pobija izjave angleškega ministra za letalstvo Sinclaira, ki je izjavil, da je bilo v juniju nad Nemčijo in zasedenimi področji sestreljenih 614 angleških letal. Ti podatki, se zatrjuje iz nemškega vira, so manjši od stvarnosti; najmanj za eno tretjino. Po dosedanjih ugotovitvah strokovnjakov nemškega letalstva je angleško letalstvo v juniju izgubilo skupno 950 do 1000 letal.

Milan Nedić o nemogućnosti obnove Jugoslavije

Beograd, 12. jul. s. List »Srbski narod« objavlja članek ministrskega predsednika Milana Nedića z naslovom »Jugoslavija je mrtva«. Nedić piše med drugim: Mi Srbi smo sili Jugoslovani. Nočem ničesar slišati o tej perfidni narodnosti, ki nima mesta v zgodovini in ki ne bo obstajala v novi Evropi. Srbski narod je proti Jugoslaviji, ker je imel svoje slavno ime, katerega je zatrla Jugoslavija. Jugoslavija ne bo mogla znova vstati, ker tega nočejo niti njeni ustvaritelji, niti njeni narodi, niti novi čas in nova Evropa. Samo slepci v političnem smislu ne vidijo novega časa in resnice. Jugoslavija je mrtva in ne bo nikoli več vstala. Razpust in uničenje družbe iz Londona, ki se imenuje »jugoslovanska vlada« sta izven dvoma. Kar se dogaja zdaj v Londonu, dokazuje samo to, da je Jugoslavija mrtva. Mi pa lahko rečemo z besedami velikega srbskega pesnika Dositeja Obradovića: »Naša Srbija je rešena, ker držimo usodo v svojih rokah«.

Anglija je vedno preprečevala sporazum Francije z Italijo in Nemčijo

Pariz, 12. jul. s. Predsednik vlade Laval se je udeležil zborovanja osvobodjenih ujetnikov in ob tej priliki govoril. Pribil je načela politike v zadnjih treh letih in rekel, da je naletel vedno in povsod na Anglijo, ki je preprečevala sporazum med Francijo in Italijo ter Francijo in Nemčijo. »Nisem jaz naredil zemljevida«, je vzkliznil Laval. »Smo sosedje Italije in sosedje Nemčije in kar koli se bo zgodilo, bomo ostali vedno sosedje Italije in Nemčije. Vedno sem bil mnenja, da moramo torej urediti svoje spore z Italijo in nato tudi z Nemčijo ter dosegati dokončen sporazum. Angličani so se vedno protivi našemu sporazumu z

OSTRA BITKA NA SICILIJ SE JE NADALJEVALA BREZ ODMORA

Sovražne enote na več točkah razbite — Ena križarka in sedem parnikov potopljenih, tri križarke in nad 40 parnikov zadetih in zažganih — 38 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 12. julija naslednje 1143. vojno poročilo:

Včeraj so se na Siciliji nadaljevale hude borbe brez prestanka; med temi boji je sovražnik zamen poizkušal razširiti skromno globino zasedenega obalnega pasu.

Italijanske in nemške čete, ki so šle odločno v protinapad, so na več točkah razbile sovražne enote in jih v enem odseku prisilile k umiku.

Borbeni del italijanskih in nemških oddelkov je odličen. Zadržanje otoškega prebivalstva in ponosnih sicilskih vojakov, ki spadajo v velikem številu med naše čete, je nad vsako pohvalo vzvišeno.

Zaradi sijajne obrambe zaupanih postojank zasluži čast posebne omenbe 206. obalobna divizija pod poveljstvom generala Ahila D'Haveta.

Italijanska letala so s torpedi zadela 3 križarke, eno manjšo enoto in tri parnike, izmed katerih sta se dva po 8000 ton potopila.

Zbiranje sovražnega ladjevala so napadali naši in nemški bojni oddelki. Potopljenih je bilo 5 parnikov in nekaj izkrcavalnih čolnov. Zadeti in zapaljeni je bilo nad 40 trgovskih in prevoznih ladij razne tonaze.

Osnj lovi so sestrelili 39 letal. 8 nadaljnjih pa se je zrušilo pod ognjem topništva. Z operacij zadnjih dveh dni se 13 naših in 10 nemških letal ni vrnilo na svoja oporišča.

Vzhodno od Sicilije je naša podmornica potopila 10.000 tonsko križarko, ki je zadeta eksplozivno.

Junaška obalna divizija

Rim, 12. jul. s. Obalna divizija, omenjena v vojnem poročilu št. 1143, vrhovnega poveljstva zaradi čudovite obrambe poveljenih ji postojank, piše vzvišeno stran zgodovine posebnih edinic, ki branijo obmojske meje domovine. Može teh obalnih oddelkov so dolgo čakali z budnim duhom

Bojazen v Londonu

Bern, 12. jul. s. Dopisniki švicarskih listov poročajo, da v Londonu ni uradnih komentarjev, neuradni komentariji pa izjavljajo, da se bo treba boriti z ostroostjo in da je treba računati z visokimi izgubami. Ne ve se, ali bodo Rusi priznali operacije na Siciliji kot element druge fronte ali ne.

Goreča vera in odločnost italijanskega naroda

Mogočne manifestacije nepopustljive borbenosti in nermajnega prepričanja v zmago

Genova, 12. jul. s. Tukajšnje Črne srajce in ljudstvo so se snoči zbrali v Liktorskih domovih rajnskih skupin ter so z mogočnimi manifestacijami potrdile svojo vero v usodo domovne. Posebno mogočno je uspelo zborovanju skupine »Arnaldo Mussolini« iz Sampierdarena, kjer je zvezni tajnik ob navzočnosti prefekta poslal pozdrav hrabrim vojakom in junaškemu ljudstvu na Siciliji. Poveljeval je vedno odločno Italijanov, ki preživljajo z dostojanstvenim ponosom te hude ure in vedo, da bo Italija v veliki bitki z vero in voljo skovala svojo novo usodo.

Bergamo, 12. jul. s. Med raportom zveznega tajnika, katerega se je udeležila množica Črnih srajc iz Bergama in Treviglia, so nastale mogočne manifestacije za domovino, za edinstvo italijanskega naroda in za junaški odpor ob vdoru na Sicilijo. Prebivalstvo Bergama se je pridružilo Črnim srajcam in potrdilo zopet neomajno odločitev, da bo branilo sveta tla Domovine z vsemi silami in žrtvami.

Frosinone, 12. jul. s. Ob navzočnosti prefekta in vseh vojaških, civilnih in političnih hierarhov pokrajine ter ob udeležbi silne množice ljudstva je bil mogočen raport zveznega tajnika zveznim hierarhom, skvadristom, članom spremstva ob praporih ter sindikalnim predstojnikom. Med manifestacijo sta bili znova potrjeni strnjeno italijanskega naroda in njegova trdna volja do odpora. Goreče besede zveznega tajnika so zbudile dolgo manifestacijo za Kralja in Cesarja ter Duceja, za Oborožene sile, za bojevnike in za siciliske prebivalce.

Turinčani Duceju

Rim, 12. jul. s. Duce je prejel iz Turina naslednje brzojavko:

»Črne srajce in turinsko prebivalstvo, ki so se spontano zbrale z rajnskih skupin na trgu Carlo Alberto v popolni skupnosti duha z brati, ki se na zemlji Večernice junaško borijo za rešitev svobode Italije in svobode sveta, Vam pošiljajo najgoreč-

nejši utrip glasnega srca v ponosnem in odločnem sklepu za dosego zmage. Prefekt Borri«.

Eksc. Biggini v Recanatiju

Recanati, 12. jul. s. Večeraj popoldne je iz Macerate prispel v Recanati minister za narodno vzgojo, katerega so spremljali inspektor Stranke, imetnik zlate kolajne Borsari in pokrajinske oblasti. Minister je obiskal Leopardovo knjižnico, kjer so ga sprejeli senator prof. Leopardi, škof iz Recanatia in krajevne oblasti. Minister je nato inspiciral dela v novem sedežu nacionalnega središča za leopardijanske študije. Po pozdravu učiteljev iz Recanatia se je minister Biggini udeležil predavanja v glavni dvorani občinske palače, kjer je prof. Maracorda govoril o italijanstvu Giacomu Leopardiju. Zastopnika fašistične vlade so povsod sprejeli z mogočnimi manifestacijami patriotizma in predanosti Duceju.

Novi guverner Črne gore

Rim, 12. jul. s. Kakor je bilo objavljeno, so se ugodno zaključile operacije proti partizanskim tolpom v Črni gori. Po uni-

Naraščajoči spori v sovražnem taboru

Buenos Aires, 12. jul. s. Hud prepri je nastal med velikimi in malimi tako zvanimi »zavezniki« narodi glede povojne obnove, katero si hočejo Amerika, Anglija, Rusija in Kitajska vsaka zase izključno rezervirati. Zastopniki fantastičnih vlad malih narodov, ogorčeni, da niso bili niti obveščeni o hipotetičnih načrtih obnove, so pričeli sestavljati svoje proteste. Prva je protestirala nemška vlada Nizozemske, kateri sta sledili norveška in belgijska vlada. Zanimivo je, da je protestirala, kakor javlja »New York Times«, tudi Kanada, ki je izkoristila priliko, da je ponovno pripoznala svoje hotenje po popolni neodvisnosti od Anglije.

Buenos Aires, 12. jul. s. Prepri med Francozi segajo notri v Argentino. Neki Albert Guerin, predstavnik skupine generala de Gaulle, je zatrjeval, da je edini način za rešitev sedanje spora med voditelji francoskega gibanja ta, da bi bil Giraud izločen iz francoske narodne komisije v Alžirju, kajti pristaši de Gaulle nikakor ne bodo dovolili, da bi bil še nadalje njen član.

Buenos Aires, 11. jul. s. Iz Washingtona poročajo, da je predsednik Roosevelt izjavil, da Amerika ne bo priznala nobene francoske vlade, dokler bo vojna trajala. Predsednikova izjava je značilna, če pomislimo na manevre de Gaulle, da bi si za-

Princ Piemontski v Neaplju

Neapelj, 12. jul. s. Nj. Vis, princ Piemontski je nenadno inspiciral novo bolnico Kraljice Margherite, ki je nameščena v istoimenskem zavetišču v ulici Francesca Crispija. Visokost princ Piemontski, ki je obiskal že dovršene naprave in si ogledal dela, ki se izvršujejo, je ugotovil, da zdravstvena služba že polno deluje, ter je izrazil svoje visoko zadovoljstvo komisariju ustanove GR. Uff. de Luchi, zdravnikom in osebju.

čenju uporniških sil se je vojaški položaj v deželi vzpostavil. Armadni general Pizio Biroti, ki je svojo misljo zaključil, je bil nadomeščen v položaju guvernerja Črne gore z generalom armadnega zbora grofom Curioni Barbasettijem.

Ustanovitev fašija v Tirani

Tirana, 12. jul. s. Na mogočnem zborovanju v gledališču Savoja, ko je zvezni tajnik sklical k raportu italijanske fašiste v Tirani, je šef delegacije italijanske vlade pri albanski vladil Eksc. Silenzi svedano izjavil, da je ustanovljen v imenu Kralja in Cesarja ter Duceja fašija v Tirani. Manifestacija je potekala v ozračju velikega navdušenja in fašistične vere. Navzoči so bili zastopniki albanske vlade, albanske fašistične narodne stranke in najvišji zastopniki vojaških in civilnih oblasti.

Bolgarsko občudovanje zadržanja Italije

Sofija, 12. jul. s. Bolgarski tisk obširno beleži razvoj vojne v Sredozemlju ter z velikim poudarkom objavlja obvestila iz Rima in Berlina, ki se tičejo bitke na Siciliji. V naslovih naglašajo sofijski listi velike izgube Angloameričanov na ljudeh in potrebnih in na brodovalu ter podčrtavajo junaško zadržanje siciliskega prebivalstva, ki podpira akcijo hrabrih vojakov Osi. »Duma« objavlja uvodnik polkovnika Gandzeva, ki takole komentira dogodek: Angloameričani bi radi pri Sovjetih naredili vtis, da so pričeli odpirati drugo fronto, katero Moskva neprestano zahteva. V resnici ne nudi polzku sovražnega izkrcanja na Siciliji nobene koristi Rusom in ima lahko hude posledice samo za Anglosase. Dogodki zadnjih dni nikakor niso presenetili Italijanov. Z izkrcanjem na sicilski obali so hoteli Anglosasi vzbuditi duševno potrtost italijanskega naroda. Ta smoter pa se je popolnoma izjalovil. Vsi Italijani so bolj kot kdaj odločeni za borbo z vsemi silami, da uničijo zasovražena neprijatelja, barbarskega uničevalca njih očiščijo ter morila žena in otrok.

Ameriške letalske izgube na Pacifiku

Z nekega japonskega oporišča, 12. jul. s. Protiletalsko topništvo japonske vojske je sestrelilo 12 sovražnih letal, ki so napadla otoka Kolonbandaro in Mundo. Od sestreljenih letal je devet zrušilo topništvo na Kolonbandari, tri pa topništvo na Mundi.

Predsednik japonske vlade na Javi in Filipinih

Tokio, 12. jul. s. Na svojem nadzorstvenem potovanju je ministrski predsednik Tojo med toplimi ovacijami občinstva posetil mesto Djokrakarta, kjer je imel pomenek z generalom Harajo, vrhovnim poveljnikom japonskih sil na otoku Javi. Nato se je napotil v Manilo, kjer ga je sprejel general šigenori Kuroda, poveljnik japonskih čet na Filipinih. Pri sprejemu so bili navzoči tudi člani pripravljalnega odbora za nezavisnost Filipinov.

Smrt najstarejšega rumunskega novinarja

Bukarešta, 11. jul. s. Umrl je najstarejši rumunski novinar Timoleone Pisan. Vsi Rumunski listi so mu posvetili obširne članke, v katerih omenjajo, da je preživel dolgo časa listu »Epoca« pred prelazno svetovno vojno.

Novinarska fakulteta na atenski univerzi

Atene, 11. jul. s. Grški prosvetni minister je ustanovil fakulteto za novinarstvo v zavodu za politične znanosti na univerzi v Atenah.

Predpisi o žetvi in namembu žita

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXI št. 291, pretvorjenega v zakon z dne 27. aprila 1943-XXI št. 385, glede na naredbo z dne 6. junija 1942-XX št. 113 s predpisi o ukoriščenju žitnega pridelka in smatrajoč za potrebno, da se vzpostavi predpisi o uređitvi ukoriščenja žitnega pridelka, odreja:

Cl. 1. — Pšenica, rž, oves, ajda, ječmen, koruza in njih mešanice vrste se od trenutka, ko se požanjejo in po vsej svoji količini v zrnju pri pridelovalcu ali pri tistem, ki ima pridelok, pod zaporo na razpolago Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu in se ne smejo pri zaporu odtegniti, kolikor ne določa naslednji člen izjem.

Cl. 2. — Od zapore po prednjem členu so izvzeti v količinah in po pogojih, kakor jih določi Visoki komisar z odlokom, tisti pridelki, ki so določeni za družinsko potrebno pridelovalcev ter njihovih kmetijskih delavcev in sorodnih skupin za setev in za rejo živine.

Količine, ki se puste pridelovalcem na razpolago za družinske potrebe, za setev in za rejo živine, se po nikakršnem naslovu ne smejo odstopiti drugim in jih tudi pridelovalci ali imetniki ne smejo porabiti za druge namene.

Presežki nad določeno dovoljenino za potrebe iz prednjega odstavka, ostanajo pod zaporo na razpolago Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu, kateremu jih je treba javiti v 10 dneh od dne, ko se presežek ugotovi.

Cl. 3. — Pridelovalci in imetniki z zaporo obseženih pridelkov so dolžni te hraniti in so odgovorni, da se upošteva zapora do njih oddaje Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu ali od tega določa-

nim tvrdkam na krajih, ob pogojih in v rokih, kakor jih določi ta zakon.

Z zaporo obseženih pridelkov se ne smejo porabiti, prodati ali odstopiti niti se ne smejo odvažati drugače kot za pooblaščen namene.

Nad njimi izvršujejo nadzorstvo organi iz člena 1. navedbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8, nameščenci Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda, okrajni civilni komisariji in občinski uradi.

Cl. 4. — Kmetijski oddelek Visokega komisariata ugotovi sporazumno s Pokrajinskim prehranjevalnim zavodom in z občinskimi preskrbovalnimi uradi ploščine, uporabljene za gojitev pridelkov iz člena 1. te navedbe.

Po ugotovitvah iz prednjega odstavka sporočijo Pokrajinski prehranjevalni zavod posameznim pridelovalcem, koliko vsakega posameznega pridelka so dolžni oddati.

Cl. 5. — Čeno za oddajo določi Visoki komisar in velja za blago, oddano v razsutenem stanju v zbiralnih središčih, ki jih določi Pokrajinski prehranjevalni zavod.

Cl. 6. — Kršitelji določb te navedbe in odredb, ki jih izda v izvrševanju podeljenih mu pooblastil Pokrajinski prehranjevalni zavod, se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, po postopku iz navedbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in po navedbi z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215 v denarju do 5000 lir ali pa poleg tega še z zaporom do 2 mesecev.

Cl. 7. — Ta navedba, s katero se razveljavlja navedba z dne 6. junija 1942-XX št. 113, stopi v veljavo od dne objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 4. julija 1943-XXI.
Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Giuseppe Lombassa.

Določbe o preskrbi in razdeljevanju sena in slame

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XXI št. 291, pretvorjenega v zakon z dne 27. aprila 1943-XXI št. 385 in smatrajoč za nujno potrebno, da se zagotovi preskrba in porazdeljevanje sena in slame od pšenice, ovsa, rži in ječmena ter uređita njih promet in poraba, odreja:

Cl. 1. — Vse količine sena in pšenične, ovsene, ržene in ječmenove slame, pridelane v pokrajini ali uvožene, so pod zaporo na razpolago Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu in se ne smejo odvažati.

Količine teh pridelkov, ki so potrebne za navadno uporabo gospodarstev posameznih imetnikov, se po tistem delu, ki ni zasežen v smislu poznejšega člena 6., opredeljuje zapore postopno, kakor se uporablja.

Cl. 2. — V primerih prodaje ali odstopa trave po kakršnem koli naslovu ali zakupa ali podzakupa delov zemlje za pridelovanje sena morajo pridelalci, odstopniki ali zakupovalci ali podzakupovalci prijaviti take pogodbe Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu v 15 dneh od dneva njih sklenitve.

Količino sena, pridobljeno od košnje trave ali z zakupljenih zemljišč, mora imetnik prijaviti Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu v 15 dneh od dne košnje. Imetnik mora izpolnjevati vse dolžnosti, naložene s to navedbo.

Cl. 3. — Pridelovalci in imetniki sena in slame so dolžni skrbeti, da se z zaporo obsežen ali z oddajo zasežen pridelok ohrani v dobrem stanju in odgovarjajo za to kot hranilci.

Prepoveduje se zametavanje in uničevanje teh pridelkov iz kakršnega koli razloga.

Cl. 4. — Ravnateljstvo kmetijske in veterinarske službe Visokega komisariata določi sporazumno s Pokrajinskim prehranjevalnim zavodom v mesecu marcu vsakega leta tiste količine sena in slame, ki se morajo v vsaki občini oddati, da se zagotovi pokrivanje potrebe pokrajine, pri čemer je upoštevati posebne proizvodnje in živinorejske pogoje.

Cl. 5. — Ravnateljstvo kmetijske in veterinarske službe Visokega komisariata sestavi ob obdelanih ploščinah, podatkih o pridelavi sena in slame in številu glav živine vsakega gospodarstva v mesecu aprilu vsakega leta seznam gospodarstev, zavezanih za oddajo sena in slame od pšenice, ovsa, rži in ječmena, pri čemer je navesti za vsako gospodarstvo njegov oddajni delež.

Cl. 6. — Po seznamu iz prednjega člena, po prijavi imetnikov v smislu naslednjega člena, po prošnjah za nakazovanje po členu 8. in zahtevah v pokrajini razmeščenih oboroženih sil predpisi Pokrajinski prehranjevalni zavod vsakemu posameznemu gospodarstvu, koliko sena in slame mora hraniti na razpolago prejemnih ustanov in tveži zaradi izročitve ob dne in na način, kakor je določeno v odloku ali pa kasneje.

Cl. 7. — Količine sena in slame, ki niso zasežene po prednjem členu, ki bi pa bile odvečne glede na potrebe gospodarstva, se morajo prijaviti Pokrajinskemu prehranjevalnemu zavodu v rokih, ki jih določi ta zakon za vsako občino in ki se objavijo z nabitkom na občinskem postopku.

Cl. 8. — Kmetijska, živinorejska in prevozna podjetja, ki ne pridelujejo sena in slame ali jih pridelajo premalo, smejo za prositi do 31. maja za seno, do 31. julija pa za slamo, pri Pokrajinskem prehranjevalnem zavodu, da se jim nakazeta za živinorejsko rabo, pri čemer navedejo poleg količine proizvoda, ki ga potrebujejo, tudi število in vrste živine, ki jo imajo.

Pri zadetih lahko navedejo v prošnji za nakazilo tista podjetja, pri katerih naj bi se jim predvsem dovolilo nakazilo.

Cl. 9. — Promet s senom in slamo na območju pokrajine ureja Pokrajinski prehranjevalni zavod.

Prevozov omenjenih pridelkov ne sme nihče opravljati brez predhodne pooblastitve po tem zavodu, ki izda posebno spremno listino, iz katere so razvidni: vrsta in količina blaga, ki naj se prepelje, namen prevoza, dan in ure, ko se opravi prevoz, pot, vrsta in druge oznake za to uporabo, lihanj vozil.

Cl. 10. — Za izvoz v členu 1. navedenih pridelkov iz pokrajine je potrebna predhodna izjava Visokega komisariata, da ni zadržka.

Prošnje je treba pošiljati preko ravnateljstva kmetijske in veterinarske službe po zaslusljanju Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda.

Cl. 11. — Uradniki in uslužbenci ravnateljstva kmetijske in veterinarske službe ter Pokrajinskega prehranjevalnega zavoda nadzorujejo izpolnjevanje te navedbe tudi s krajevnim ogledom pri gospodarstvih, da se ugotovijo dejanska dosežena proizvodnja, obstoječe količine pridelka in živinorejske potrebe gospodarstva.

Cl. 12. Pri prvi uporabi te navedbe se predpisujejo namesto rokov, navedenih v posameznih členih, tile roki:

a) petnajst dni od uveljavitve navedbe za prijave pogodb po prvem odstavku člena 2. sklenjenih pred dnevom objave te navedbe, in za prijavo količin, pridobljenih pred to objavo od kupljene trave ali z zakupljenih zemljišč po drugem odstavku istega člena;

b) mesec julij 1943-XXI, v katerem mora ravnateljstvo kmetijske in veterinarske službe izdelati za vsako občino načrt oddaje po členu 4. in določiti po členu 5. količine, ki naj se zasežejo pri vsakem gospodarstvu;

c) mesec julij 1943-XXI glede vlaganja prošnje podjetji po členu 8. za nakaz.

Cl. 13. V prošnjah za nakaz iz črke c) prednjega člena morajo prosilci podjetja prijaviti morebitne že sklenjene kupne pogodbe, pri čemer morajo navesti naziv in sedež podjetja-prodajalca, kakovost, količino in pogoje cene, kraj, roke in pogoje izročitve kakor tudi količine pridelkov iz člena 1., ki so jih imela na dan uveljavitve te navedbe.

Pokojinski prehranjevalni zavod izda, če prošnje ugotovi, predvsem nakazilo na podjetje-prodajalca.

Cl. 14. Vsaka pojava te navedbe sklepnega pogodba, ki bi nasprotovala njenim določbam, je pravno povsem neveljavna. Za veljavnost prejšnjih pogodb v smislu prednjega člena je treba dobiti najprej nakaz; če se nakaz ne dovoli ali se dovoli za manjše količine nego so pogojene, se pogodbe razveljavijo celoma ali za kolikor presegajo nakazane količine.

Cl. 15. Kršitelji določb te navedbe se kaznujejo, če ni dejanje huje kaznivo, po oblastvi in po postopku iz navedbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 z zaporom do dveh mesecev samim ali združenim z denarno kaznijo do 5000 lir.

Vselej pa se po navedbi z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215 zapleni blago, ki se je odtegnilo ali se je poskušalo odtegniti ureditvi po pričujočih določbah.

Cl. 16. Ta navedba, s katero se razveljavljajo vse nje nasprotujoče ali z njo ne združljive določbe, stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Najvišje cene sena in slame

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na svojo naredbo z dne 4. julija 1943-XXI št. 75 z določbami o preskrbi in razdeljevanju sena in slame in smatrajoč za potrebno določiti cene za seno in slamo iz pridelka kmetijskega leta 1943/1944-XXII odreja:

Cl. 1. Najvišje cene za seno in slamo se določajo takole:

ZA SENO Z NARAVNIH TRAVNIKOV:			
I. vrste II. vrste q		Lir	Lir
v mesecu			
avgustu 1943-XXI	70.—	65.—	
avgustu 1943-XXI	73.50	68.50	
septembru 1943-XXI	76.50	71.50	
oktobru 1943-XXI	79.—	74.—	
novembru 1943-XXI	81.—	76.—	
decembru 1943-XXI	83.—	78.—	
januarju 1944-XXII	85.—	80.—	
februarju 1944-XXII	87.—	82.—	
marcu 1944-XXII	89.—	84.—	
aprilu 1944-XXII	91.—	86.—	
maju 1944-XXII	93.—	88.—	

ZA SENO Z UMETNIH TRAVNIKOV (četelja — zdravilne zelj):

v mesecu			
avgustu 1943-XXI	80.—	75.—	
avgustu 1943-XXI	83.50	78.50	
septembru 1943-XXI	86.50	81.50	
oktobru 1943-XXI	89.—	84.—	
novembru 1943-XXI	91.—	86.—	
decembru 1943-XXI	93.—	88.—	
januarju 1944-XXII	95.—	90.—	
februarju 1944-XXII	97.—	92.—	
marcu 1944-XXII	99.—	94.—	

Taborjenje in kolonije GILLA

Dne 10. t. m. se je začelo v tivolskem parku prvo taborjenje prednjakov, ki se ga udeležuje v prvem turnusu 160 balil. Druga turnusa, ki se bo otvoril 1. in bo trajal do 15. avgusta, se bo udeležilo 150 avantgardistov.

Ob koncu taborjenja bodo udeleženci, ki bodo spoznani za sposobne, dobili stopnjo vicekaposkvadre.

Obenem so se v Ljubljanski pokrajini otvorile 3 dnevne kolonije, v katere bo pripuščeno 300 otrok v prvem turnusu od 10. julija do 10. avgusta in 300 deklet v drugem turnusu, ki bo tudi trajal en mesec. V najbližji dobi bo otvorjeno v naši pokrajini nadaljnjih 7 dnevnih kolonij, ki bodo sprejele okoli 400 članov organizacije za dobo enega meseca.

aprilu 1944-XXII	101.—	96.—
maju 1944-XXII	103.—	98.—

ZA PŠENIČNO IN JEČMENOVO SLAMO:

avgustu 1943-XXI	36.—
avgustu 1943-XXI	37.75
septembru 1943-XXI	39.25
oktobru 1943-XXI	41.50
novembru 1943-XXI	42.50
decembru 1943-XXI	43.50
januarju 1944-XXII	44.50
februarju 1944-XXII	45.50
marcu 1944-XXII	46.50
aprilu 1944-XXII	47.50
maju 1944-XXII	48.50

ZA OVSENO SLAMO:

avgustu 1943-XXI	47.90
avgustu 1943-XXI	50.20
septembru 1943-XXI	52.20
oktobru 1943-XXI	55.20
novembru 1943-XXI	56.50
decembru 1943-XXI	57.90
januarju 1944-XXII	59.20
februarju 1944-XXII	60.50
marcu 1944-XXII	61.90
aprilu 1944-XXII	63.20
maju 1944-XXII	64.50

ZA RŽENO SLAMO:

avgustu 1943-XXI	32.40
avgustu 1943-XXI	34.—
septembru 1943-XXI	35.30
oktobru 1943-XXI	37.35
novembru 1943-XXI	38.25
decembru 1943-XXI	39.15
januarju 1944-XXII	40.05
februarju 1944-XXII	40.91
marcu 1944-XXII	41.85
aprilu 1944-XXII	42.75
maju 1944-XXII	43.65

Zgoraj navedene cene veljajo franco pridelovalcem skladišč.

Za rakladanje se priznava pribitek 5 lir za stot.

Cl. 2. Kršitelji določb te navedbe se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, po postopku iz navedbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 in z uporabo določb navedbe z dne 25. novembra 1942-XXI št. 215 v denarju do 5000 lir ali združenim z zaporom do dveh mesecev.

Cl. 3. Ta navedba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 4. julija 1943-XXI.
Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:
Giuseppe Lombassa.

Sprememba voznega reda na prgi Ljubljana-Zalog

Ponoči od 15. na 16. julija se ukinja na prgi Ljubljana-Zalog kot redna vlaka CO in OC, uvedeta pa se na tej prgi s 15. julijem kot redna vlaka COA z odhodom iz Ljubljane ob 23.30 in s prihodom v Zalog ob 23.40, ter v obratni smeri od 16. julija vlak OCB z odhodom iz Zaloga ob 3.45 in s prihodom v Ljubljano ob 3.55.

Vožni red vlakov CO in OC na prgi Postumia-Ljubljana ostane nespremenjen.

Zaplemba imovine upornika Hribarja Janeza

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na naredbi z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201 in z dne 7. januarja 1943-XXI št. 2 o zaplembi imovine upornikov, glede na predlog poveljstva kr. finančne straže v Ljubljani z dne 30. junija 1943-XXI, upoštevajoč, da je po preiskavi, opravljeni po členu 6. navedbe z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201, šteti Hribarja Janeza iz Device Marije v Polju za upornika po čl. 2. št. 2. te navedbe in da je torej njegova imovina zaplenjena, odloča:

Zaplenjena se vsa premoženja in nepremična imovina, brez izjeme, lastnina upornika Hribarja Janeza pok. Janeza in žive brjke Marije, roj. dne 26. decembra 1902 v Dev. Mar. v Polju in tam bivajočega pod št. 180, v prid Zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Vsi morebitni metniki premičnin po katerem koli naslovu, lastnina Hribarja Janeza in njegovi dolžniki se pozivajo po čl. 7. in v izogib kazenskih odredb po členu 8. navedbe z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201, naj prijave v 30 dneh od dne objave te odločbe Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini, Napoleonov trg 7-II. stvari, ki jih imajo, in dolgoce, katere mu dolgujejo, s prepovedjo vrniti njemu ali drugim stvari ali dolgovani znesek tudi le deloma plačati.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 23. junija 1943-XXI.
Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino
Giuseppe Lombassa.

Razdeljevanje krmil za prašiče

Pokrajinski prehranjevalni zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine Ljubljana, da bo v tekočem tečnu razdelila močna krmila za prašiče.

Rejci, ki želijo dobiti krmila, bodo prejeli naskaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka 12, dvorišče levo, in sicer: 14. t. m. rejci z začetnico A do J, 15. t. m. rejci z začetnico K do P, 16. t. m. rejci z začetnico R do Z.

Kaznovani zaradi prekrškov prehranjevalnih predpisov

Ljubljana, 13. julija.

Kontrolni urad Visokega komisariata za cene sporoča, da so bili v maju zaradi prekrškov prehranjevalnih predpisov in zaradi nelojalne spekulacije obsojeni:

Zaradi nepravilnega mletja žita: Cerar Franciška, Dev. Mar. v Polju 188, 200 lir globe in zaplemba blaga; Burkeljca Ivan, Spod. Zadobrova 3, 100 lir globe in zaplemba blaga; Primar Anton, Zalog 31, 300 lir globe in zaplemba blaga; Gatroža Ivan, Spod. Zadobrova 6, 100 lir globe in zaplemba blaga; Babnik Leopold, Zgor. Zadobrova 6, 200 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi nepravilnega vodenja poslovnih knjig: Rotar Ignac, Vrhnika, 100 lir globe; Setin Martin, Vrhnika, 100 lir globe; Volč Ivan, Vrhnika, 100 lir globe.

Zaradi skrivnega zakola: Valenčič Marija, Rakek 40, 100 lir globe; Merlak Andrej, Dol. Logatec 66, 600 lir globe in zaplemba blaga; Rupnik Cecilija Ziberše, 500 lir globe; Maček Franc, Dol. Logatec 29, 700 lir globe in zaplemba blaga; Logar Josip, Cerknica 105, 600 lir globe in zaplemba blaga; Gombač Andrej, Rakek 77, 100 lir globe; Zupan Pavel, Rakek 152, 200 lir globe.

Zaradi prepovedane nabave masla: Vavken Ivana Ziberše 24, 500 lir globe in zaplemba blaga; Istenič Ernest, Gor. Logatec 75, 250 lir globe in zaplemba blaga; Poženei Martin, Dol. Logatec 68, 100 lir globe in zaplemba blaga; Likar Antonija, Rovte 92, 100 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi prepovedane nabave telečjega mesa in masla: Rupnik Franc, Gorenja vas 2, 700 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi navijanja cen: Polak Marija, Rakek 153, 100 lir globe.

Zaradi neprijavljene krompirja in fižola: Jernejčič Matej, Slivnica 14, Rakek, 500 lir globe in zaplemba blaga; Brenc Ivan, Rakek 108, 250 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi prevoza krompirja brez predpisane dovolilnice: Jone Josip, Nova vas 5, 200 lir globe.

Zaradi dviga krompirja brez dovoljenja Prevoda: Cepon Pavla, Rakek 12, 200 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi prepovedane nabave in tajnega zakola prašiča: Kranjc Franc, Rovte 83, 600 lir globe in zaplemba blaga; Brenc Feliks, Rovte 161, 600 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi neprijave povzročenih prašičkov: Mele Franc, Cerknica 191, 500 lir globe.

Zaradi tajnega zakola in navijanja cen: Kováč Ana, Hotederska 43, 600 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi opušene prijave nakupljenih prašičev: Kováč Ana, Grahovo 12, 500 lir globe; Kranjc Josipina, Grahovo 11, 500 lir globe.

Zaradi izdelovanja masla za prodajo: Fivk Franciška, Rovte 87, 150 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi prepovedane nabave slanin: Pišljar Matej, Dol. Logatec 47, 100 lir globe in zaplemba blaga.

Spodnja Štajerska

— **Poroke.** V Mariboru so se poročili strojevodja Herman Schnabel s Hildo Hübl, grenadir Alojz Petelin z namestnico Ljudmilo Sternad, gozdni čuvaj Janez Holzer z bolnišni strožnico Ruth Schmid, pomožni delavec Franc Vrabec s kuharico Nežo Pernek, tekstilni tehnik Janez Dermota z namestnico Ano Justnik, strugar Albin Fras z Marijo Fernet, višji vrtnar Vladimir Boč z Berto Franz, kovinar Rudolf Schneider s kuhinjsko pomočnico Alojzijo Gerli, trgovec Franz Vizek s trgovsko namestnico Adelo Potisk, pomožni delavec Anton Ribič s šiviljo Roza Plancin, mizar Josip Renčelj s kuharico Pavlo Rebec, brusar Viljem Pukl s prodajalko Kristino Greidlik, avtomehaničar Janez Kores s šiviljo Marijo Čerčič, poljski delavec Anton Bohak s poljsko delavko Marijo Kostanjevec in mizar Janez Stanjko s pletilko Antono Koželj. V Celju so se poročili Avgust Čaks z Amalijo Skorjan roj. Lednik, Anton Scharlach z Josipino Zupanc, vsi iz Celja, dalje Franc Hladnik iz Lahinja z Berto Ameršak iz Loke pri Trbovljah, Marin Neuz iz Monakovega z Marijo Cili iz Celja, Franc Treu iz Maribora z Marijo Germačnik iz Celja, Josip Biderman iz Celja z Ano Holšek iz Polzele.

D'Albert: Mrtve oči — zopet operna novost

Izreden uspeh Heybalova, Primožiča in Sama Hubada

Ljubljana, 13. julija

Edi se mi, da je človeški duši od časa do časa potrebno, da se zaljubi v dela kakor posebnega umetnika, pisatelja, slikarja, kiparja, skladatelja. Pa se mu pri novi zaljubljenosti duša nekako pomladi, misli vzporedno, radost do življenja stopnjuje. Včasih se stara ljubezen povrne in je zopet vsa topla, vsa osrečujoča, vsa kakor nekdanj — nova.

Meni je trenutno nova stara ljubezen August Strindberg. Kot dunajski študent sem se zaljubil vanj, ko sem čital njegove prevence »Rdečo sobo« in »Sina deklet« »Norčev izpoved«, da sem bil ves izgubljen in začaran. Ne za dolgo; druga literarna ljubezen me je odtrgala od Strindberga, toda pozabil ga nisem in se vračam k njemu. Saj je znal imenito povedati toliko resnično, krasnega in stranskega, da ga pozabiti ni moglo.

V soboto smo po dolgem času zopet poslušali D'Albertovo opero »Mrtve oči«, pa sem se moral spomniti Strindbergove trditve: »Gledališki kritik ne more nikdar biti objektivni in splošno veljaven, dokler so simpatije in antipatije...«

Te simpatije in antipatije pa so večne, in zamenjati jih ne moremo. D'Albert, pianist čarovnik, da je svet — zlasti ženski — v prav blazni zanj, zame pa specialno komponist opere »v nižavil« V D'Alberta sem se zaljubil ob dunajski moji premieri in ljubiti sem moral njegovo »Nižavo« ob svoji ljubljanski premieri z Nordgarto, pa ob reprizah z Thalerjevo in Thierjevo. Dobro se zavedam, da je vsaka ljubezen slepa in tudi gluha. Toda objektivnosti ni niti v umetnosti, dokler so simpatije in antipatije. Niso najbolj lepe in najbolj pametne žene najbolj ljubljene. Pa niso najvišje cenjene umetnine tudi najbolj ljubljene, najbolj popularne.

Tako se nam godi z »Mrtvimi očmi«, da jih poslušamo včasih vsemu navdušeni in da moramo čutili zanje očarljive simpatije, proti katerim je vsak odpor zamenjati zopet je tu D'Albert! Vsek pisatelj ima svoj slog in vsak skladatelj svoj melodični značaj. D'Albert v operi »Nižava« je isti v »Mrtvih očeh«: iskren, sanjavi, sladko vabljiv, poln občutij in razpoloženj, razkošno barvit in na dušo močno učinkovit, vse v vsem očarljiv.

Vilko Ukmar je odlično razložil D'Albertove vrline in nedostatk v Gledališkem listu. Kdor se zanje zanima, naj si jih tam prečita. Meni je naloga, da povem le, kakšen je bil vtisk predstave, učinek glasbe in posameznih kreacij.

Pa torej priberimo: uspeh je bil vsestranski vrnar senzacije, izredno močan, izživajoč prekipelavo navdušenje in zares nenavadno splošno zadovoljstvo. Že dolgo se ni v Operi toliko plesalo po zaključeni predstavi in niso prejeli toliko pošteno zasluženih cvetlic in vencev kakor pri »Mrtvih očeh«.

Ze oblika te opere ni navadna: ima kratak prolog na planini med pastirji in koscji ter nato eno samo dejanje, ki se godi v Jeruzalemu na robu mesta pred palačo rimskega velmože Arcesia. In baš v času, ko prijezdil Jezus Kristus na beli osli kot kralj med judovsko ljudstvo. Arcesius živi v najsrečnejši ljubezni z grško sužnjo Myrtocle, slepo krasotico, ki si želi samo enega: da bi vsaj za trenutke videla Arcesia. Ta je bogat veljak, toda telesno iznakažen, grbast in šepav. V imenu Poncija Pilata pride lepi rimski stotnik Galba povabiti Arcesia na posvetovanje, kaj je storiti proti Kristusu, ki je s svojim prihodom razburil mesto in ki ga obtožuje judovsko duhovništvo vstaje in protidržavnega govorjenja. Arcesius in Galba odideta, egiptovski zdravnik mazač pride ponuditi Myrtocle čudežno zdravilo proti slepoti, a pobeogne, ko mu Myrtocle zagrozi, da ga da umoriti, ako ji njegovo zdravilo prav gotovo ne vrne vida. Myrtocleina služkinja Arsinoe pa opozori, da je Kristus čudodelce, ki ozdravljajo slepce in kruljavce ter celo mrtve obuja. Prav tedaj se pomika izpredov s Kristusom mimo palače: Myrtocle pohiti h Kristusu, ki ti res vrne vid, a ji tudi reče: »Se preden mine ta dan, me boš preklinjala!«

Vsa srečna, neskončno blažena je Myrtocle, a vrne se Arcesius z Galbo, ki zvesta za čudež. Arcesius je obupan, saj zdaj bo videla ljubljena, kako strašno grd je njen ljublj. Arcesius se torej skrrije, a Myrtocle zagleda Galbo. Misli, da je on njen ljublj, ga objema in poljublja. Zaman se brani Galba, končno omaga in tudi objema in poljublja Myrtocle. Tedaj plane Arcesius iz skrivališča in zadavi prijatelja Galbo ter zbeži.

Obupana Myrtocle zve, da umorjenec ni bil njen mož in da je morilec prav tisti, ki ga ona ljubi, Arcesius, grd pohabljenec. Takrat Myrtocle preklinja svoj vid in onega, ki ji je ozdravil mrtve oči. Nič več ne vidi; zakaj le večna tema ji prinaša srečo: Zato se oslepi. Sonce ji omrtvi oči in zopet slepa objema Arcesia. Iz silne ljubezni zataji, da je vsaj trenutke videla resnico, pošteno grobo morilec. Naj ostane povsem srečen vsaj Arcesius, ki naj ne zve, da je razkril! Ženska ljubezen je čudovita in svoji skrajnosti žrtvi.

H. Heinz Ewers in M. Henry sta ustvarila močno, dogodbo polno in silno barvito, občutij pestro ter dramatsko izredno efektno beedilo. Odlično ga je prevedel N. Stritof. Stilska lepa dekoracija gorske planine ter vrta pred palačo s pogledom na jeruzalemsko trdnjavo in hribovje sta izvršila Skružnj in Franz, režiser C. Debevec je poskrbel za močno razgibano uprizoritev. Jela Vilfanova pa za slogovne prav okusne kostume.

Opero je dirigiral prvič Samo Hubad. Kot rojen glasbenik izredne nadarjenosti in tenkočutne muzikalnosti je nastudiral in vodil svojo prvo operno predstavo posebno skrbno, do detajlov izdelano, ves čas pozorno odtehtajoč razmerje pevcev do orkestra ter je izvajal solistom in orkestru vse sposobnosti, ki so rodile v vsem vrhunske kreacije. Mladi mož obeta slavno bodočnost.

V prologu se je prav odlikoval kot star pastir, ki hiti iskat izgubljeno ovčico, S. Banovec; imel je svež, zvonen glas, bil prodoren v višinah, vgladno je vokaliziral in sploh ustvaril učinkovito osebnost. Poleg njega prav dobro nastopata M. Dolničar kot sanjavi kosec in Nada Stritarjeva kot nesrečen pastirček, ki mu je izginila ovčica.

Kot Arcesius ima R. Primožič zopet veliko, izredno dramatično partijo, ki

jo podaja igralski in pevski izvrstno. Lirično tople in nežne, kot ljubimec ves srečen, a obupno nesrečen, ko zve za ozdravitev mrtvih Myrtocleinih oči, pa zversko ljubosumen morilec, ves zlomljen po zločinu in plah ter končno zopet blažen: cela vrsta raznih občutij, ki jih prinaša mojstrski in s popolno naravnostjo. Zel je zato zares največji umetniški uspeh.

Igralski izjemno odlični in pevski zelo ustrežni je bil Anžlovar kot Galba. Ze dolgo tiho ljubi Myrtocle in hoče pobegniti v tujino, da se reši strasti. A prav tedaj ga zgrabi usoda. Duševno borbo, ko ga krasotica zmotno objema, je igral prav dobro, detajlirano brez pretiravanja, in mu moramo čestitati. Tudi zunanje je bil ves Rimljan.

Veseli smo bili Polajnarjeve, ki je po dolgem času zopet ozdravila sveže, tople in naravno kreirala ljubeznivo Arsinoe ter pevski prodorno, igralski prikupno uveljavila svoj odrski talent.

Odlična Marija iz Magdale je J. Golobova, zunanje slikovita, pevski imenitna, prav posebno srečna v vsem podajanju: vsa življenjsko resnična je E. Karlovčeva kot Ruth, impozantna osebnost, glasovno močna in prijetna; prav vrlo so se pevski in igralski z njima skladale še Bogdana Stritarjeva (Sarah) in Ramšakova (Esther) in St. Poličeva (Rebecca). P. Skerjančeva je bolna žena, ki išče čudodelnika. Fanatičnega Ktesipharia močno označuje Mod. Sancin, v nemi igri pa se posebno odlikuje še Joško Rus kot zagrizeno domišljav Jud.

Vilek med ženskimi solisti prinaša zopet pevski in igralski naša nevednostljiva umetnica — Valči Heybalova v partiji Myrtocle. Silna je, čudovita, porazna! In zopet z vso dušo, z vsem srcem, z vsemi živci resnična krasna žena, ki jo doživlja polno, da joka sama nad igrano usodo! Heybalova je kakor pesnik, o katerem je zapisal Strindberg:

»Da je pesniku možno ustvarjati ljudi, mora stoterno živeti: vse mora sam doživljati, vse čednosti izvrševati in vsakršen greh poznati. Le potem more pesnik svetiti človeštvo na njegovem blodnem potovanju skozi življenje, svetiti s plamenom, ki pesnika rodi in umori, požre in ki ga vedno iznova podžiga sam. Življenje pesnika je žgalni oltar.«

Dž, prav tak pesnik je naša Heybalova kot operna umetnica. Bodimo ji hvaležni! Hvaležni pa tudi za velik užitek D'Albertu in Samu Hubadu.

DNEVNE VESTI

— **Izmena izrednega komisarja** pri Hranilnici in posojilnici v Dragi. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča: Fašisti Tosoni Umberto se imenuje namesto fašista Petita Antonia za izrednega komisarja Hranilnice in posojilnice v Dragi z nalogo, da izvede likvidacijo tega podjetja s pomočjo Hranilnice Ljubljanske pokrajine.

— **Odlikovanje italijanskemu novinarju.** Vojni križec je bil podeljen za vojne zasluge novinarju Alojziju Fontaneliju, direktorju dnevnika »Lavoro Fascista«.

— **Iz »Službenega lista«.** »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« kos 55. z dne 10. julija 1943-XXI. objavlja naredb Visoke komisarja: Predpisi o žrtvi in namembni žiti, določbe o preskrbi in razdeljevanju sena in slame, najvišje cene za seno in slamo kmetijske letine 1943/44-XXI/XXII. odločbe Visoke komisarja: izmena izrednega komisarja pri Hranilnici in posojilnici v Dragi in zaplomba imovine upornika Hribarja Janeza.

— **Novi povratniki iz Italijanske Vzhodne Afrike.** Kakor poročajo iz Ankare, so prišli v pristanišča Vzhodne Afrike štirje parniki, s katerimi se bodo Italijanski starčki, otroci, invalidi ter žene vrnili v Italijo. To je tretja skupina italijanskih povratnikov, ki je namenjena v domovino.

— **Vzorna kmetija pogorela po nesrečnem naključju.** V Pressani pri Veroni je nastal po nesrečnem naključju ogenj, ki je zajel vzorno kmetijo posestnika Alojzija Marcolonga. Pogorele so večje množice sena, slame, žita. Škoda cenijo na milijon lir. Gasilci so po večurnem gašenju preprečili, da se ni ogenj razširil na sosedne objekte.

— **Zanimive arheološke najdbe v Padovi.** Te dni so bili ugotovljeni važni arheološki sledovi v zvezi z izkopavanjem na trgu IX. Maggio v Padovi. Tukaj so odkrili del stare rimske ceste, ki je spomena s starinskimi vrati San Lorenzo. Na trgu Signori so po izkopali ostanke zidovja, ki sega v zgodnji srednji vek. Verjetno so bila tukaj nekoč stanovanjska poslopja.

— **Na polju slave** sta padla višji kaporal Dominik De Amici iz Cerra al Lambro in mornar Giancarlo De Antoni, ki je bil po rodu iz Milana. Oba sta izšla iz fašistiških mladinskih organizacij.

— **Iz trgovinskega registra.** Izbrise se tvrdka Sekoteks, M. Sečko & Co. zaradi razdružitve in ustanovitve obrata. Vpiše se Sekoter, družba z o. z. Obratni predmet: izdelovanje pletenin in tkanin na tovarniški način (tekstilna industrija) ter predelava tekstilnih surovin. Družba je ustanovljena za nedoločen čas. Poslovanje: Sečko Matija, trgovec v Ljubljani, Strösmayerjeva ul. 8. Sečko Marija roj. Novak, trgovka, stanujoča ravno tam.

— **Nov grob.** V Ljubljani je umrla v lova po uglednem brivskem mojstru ga. Terezijsko Gjud roj. Tekavec, stara 75 let. Pokojno so visoko cenili in spoštovali vsi, ki so jo poznali, saj je bila srčno dobra. Pogreb bo jutri ob 17. iz kapelice Sv. Križa. Bodi ji lahka zemlja! Ugledni, težko prizadeti Gjudovi rodbini naše iskreno sožalje!

— **S slutnjo smrti se je šel kopat.** 20. letni Pierino Guattero iz Cassolnove se je šel kopat s svojim tovarišem Pozzijem v Naviglio Langosco. Spotoma je izražal Guattero svojem prijatelju smrtne slutnje. Čim je zaplaval v vodo, ga je zares prišla slabost. Klical je na pomoč. Prijatelj Pozzi je brž zaplaval proti njemu, da bi mu pomagal, prišel pa je žal prepozno. Voda ga je bila že zagnila. Utopljenčovo truplo še ni bilo naplavljeno.

— **Loterijska zanimivost.** Prijatelje loterijske igre bo gotovo zanimalo, da ni bila številka 82 v barijski loteriji zadeta že dve sto tednov. Dočim bi pričakovali, da se bodo vneti loterijski igralci izogibali te številke, se poraja zanimiva okolnost, da so loterijski igralci vzljubili ravno to številko, ker so prepričani, da jim bo v najkrajšem času prinesla srečo, saj ni bila že 200 tednov izrečana. Tedensko stavijo na omenjeno številko okoli 450.000 lir. Zanimivo pa je tudi, da je

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA

Čudoviti kinematografski posnetek življenja velikega umetnika-slikarja Rembrandt-a. Zalostna zgodovina tega nesmrtnega genija, ki ga tedanji svet ni razumel.

Rembrandt

V glavnih vlogah: Ewald Balcer, Gisela Uhlen in Ertha Feller
Režija: Hans Steinhoff

Predstave ob: 14., 16., 18. in 20. uri

KINO UNION

Film, ki ga preveva nedolžno veselje in prekipelavo mladost, v katerem premaga otroška iskrenost vse intrige in nakane zlobnih pokvarjenecv...

Očeta ljubljena

Chiaretta Galli, Armando Falconi, Dina Galli in Anna Vivaldi

Predstave ob: 16.30, 18.30 in 20.30 uri

KINO MATICA

Slavna češka igralka Lida Baarova in Gustav Nezval v ljubljenski romanci po noveli pisatelja Honoréja de Balzaca

Ljubica z masko

Produkcija: Lucerna-Film-Praga
Režiser: Otokar Vavra

Predstave ob: 16., 18.30 in 20.30 uri

ljati, vse čednosti izvrševati in vsakršen greh poznati. Le potem more pesnik svetiti človeštvo na njegovem blodnem potovanju skozi življenje, svetiti s plamenom, ki pesnika rodi in umori, požre in ki ga vedno iznova podžiga sam. Življenje pesnika je žgalni oltar.«

Dž, prav tak pesnik je naša Heybalova kot operna umetnica. Bodimo ji hvaležni! Hvaležni pa tudi za velik užitek D'Albertu in Samu Hubadu.

Fr. G.

bila ta skrivnostna številka 82 izrečana v vseh ostalih italijanskih loterijah v zadnjih tednih.

— **Stetje Židov.** Iz Rima poročajo: Po odredbi pristojnih oblastev se je pričelo po raznih italijanskih pokrajinah kontrolno stetje Židov, ki bodo pozvani na delovno službo. Stetje se nanaša na židovske pripadnike obeh spolov, na Žide v mešanih družinah ter na Žide tujce letnikov 1907 do vključno 1925. Izvzete so one ženske, ki so v posebnih družinskih priklakah.

IZ LJUBLJANE

— **Iz jubilej zaslužnega sportnika Iva Kavška.** V krogu svoje družinice praznuje danes pionir slovenskega sporta g. Ivo Kavšek svoj 50-letni življenjski jubilej. Ime našega slavljena Zaneta, je tesno povezano z razvojem našega sporta, zlasti pri SK Iliriji, katere zvest član je že od njene ustanovitve. Ze kot mlad dijak na realni se je pridno udeleževal v vseh sportnih panogah, posebno pa v nogometu, lahki atletiki, plavanju, drsanju in smučanju. S pokojnim Jožetom Pogacarjem sta prva dosegla za takratne razmere izredno častne uspehe v smučskih skokih. Tudi lahka atletika je imela v njem izvrstnega temkovača in borca. Duša takratnega mladega sporta po vojni sta bila naš jubilar Zane in pa že pokojni Slavko Pretnar. Vse svoje moči pa je posvetil našemu vodnemu sportu — plavanju in skokom v vodo. Iz njegove šole so izšli naši najboljši državni prvaki Kordež, Zihner in še mnogi drugi. Vneto je deloval tudi v težki atletiki in sabljanju, kjer je dosegel zelo lepe uspehe. Mnogo ve povedati naš Zane tudi iz lovškega življenja, kjer je s svojimi anekdotami vzbujal povsod veselo razpoloženje. Tudi pevci ga poznajo kot izvrstnega baritonista. Po doživeni šoli je moral leta 1914 k vojakom in na bojišče, od koder pa se je srečno vrnil in se ves posvetil razvoju slovenskega sporta. Za družico si je izbral prav tako vneto sportnico — hazenašico

go. Zofi iz znane družine Leganove, s katero živi v najlepši harmoniji ob strani hčerke Tatjane. Nedavno je težko obolel na pljučnici, toda njegova krepka narava je to nevarnost premagala in zdaj spet vestno opravlja službo pri direkciji drž. železnice v Ljubljani. Tovarišu in prijatelju Zanetu, možu kremenitega značaja in našemu dolgoletnemu naročniku kličemo ob njegovem jubileju: Se na mnogo zdrava in srečna leta!

— **Iz Toplejšega vreme.** V tem poletju smo skoraj večkrat tožili nad hladom kakor nad vročino. Nekoliko topleje je bilo večeraj, ko je maksimalna temperatura dosegla 29°. Včeraj je bilo pretežno jasno, kar se nam zdaj zdi že dogodek. Pihal je zahodni in zračni tlak je malo popustil. V pretekli noči se je boremeter ustalil, vendar davi ni bilo več zanesljivo, ali bo lepo vreme trajalo delj časa. Minimalna temperatura je znašala davi 14.4°.

— **Iz Islandski ribič** je najboljši roman znamenega francoskega romanopisca Pierre Loti-ja. Pisatelj slika z živo besedo zanimivosti pomorskega življenja — opisuje pestrost eksotičnega življenja ter mojstrsko obravnava problem ljubezni in ženske zvestobe. Znameniti roman je prevedel v slovenščino g. Vladimir Levstik in je delo pravkar izšlo v založbi Knjižarne Tiskovne zadrage v Ljubljani, Selenburgova ul. 3.

— **Iz Popravilo tramvajske proge.** Dolgotrajno in izdatno deževje je močno zrahljalo tramvajske proge na še netlakovanih cestah. Zlasti na Tržaški cesti so se temelji zrahljali in ogrozili. Vozovi cestne železnice že kar preveč poskakujejo. Zadnje dni so utrdili temelje desne proge na krajšem odseku ob tobačni tovarni.

— **Iz Po številnih orkestralnih koncertih** bo priredil Ljubljanski zvon 19. t. m. v veliki dvorani hotela Union zborovski koncert, na katerega sporedu so zastopani po večini skladatelji današnjega časa. Koncerti Ljubljanskega Zvona so bili vedno na dostojni umetniški višini in gotovo je njegov vodja Mačul Dore pripravil svoj zbor tako, da bo zadovoljil poslušalce, tako glede izbire pesmi kakor glede izvajanja samega. V prvem in zadnjem delu sporeda bomo slišali umetne, v srednjem delu pa narodne pesmi. Med prvim in drugim delom bo zapel operni pevec — basist Lupaš Frie ter pesmi, in sicer po eno Bučarjevo, Pavčičovo in Prelovčev. Opozarjamo občinstvo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji v Matični knjižarni.

— **Iz Cesto v Rožno dolino** so za silo uredili. V zadnjem času se je vozovni promet na nji znatno poživil in cestišče se je močno obrabilo. Nastale so globoke kotanje, ki so ovirale promet. Zdaž so jih temeljito zasuli po vsej cesti, ki čaka dokončne ureditve. Tudi hodniki za pešce še niso urejeni.

— **Iz Sprječeni izpiti na II. ženski realni gimnaziji v Ljubljani** se bodo pričeli v petek, 23. julija, ob 8. zjutraj v poslopu Trgovske akademije (poleg vladne palače).

— **Iz Bloke vsake velikosti,** za urade, obrate, zdravnice, natakare itd. dobite v Knjižarni Tiskovne zadrage, Selenburgova ul. 3.

— **Iz Nesreče.** Na kirurškem oddelku splošne bolnišnice se zdravijo naslednji ponesrečenci. Alojz Jenko, 9-letni sin oročnika z Ježice, si je pri padcu zlomil desnico. — Vinko Kranjc, 8-letni sin krojača iz Ljubljane, je padel pri igri in si zlomil desnico. — Jero Brčanovo, 60-letno posestnico iz Sela, je vrgla in pohodila krava; ponesrečenka je obležala s hudimi notranjimi ranami. — Bronislava Jurčič, 14-letna gojenka mladinskega zavetišča v Ljubljani, si je pri padcu zlomila desnico.

Prava „Očeta ljubljena“ Chiaretta Gelli

Chiaretta Gelli je uspela s smehljajočo in prešerno neprisljenostjo v filmu »Poročni dan«. Kdor jo je videl, ne more pozabiti njene živahne ljubečnosti, nalezljive ognjevitosti in dobre volje. Živega in bistrega izraza oči petnajstletne deklice, ki pravkar začneja živeti. Vse simpatije ima Chiaretta Gelli na svoji strani in njen okrogli obrazek je postal že slaven. Sedaj se je Chiaretta Gelli povzpela do glavnice vloge filma družbe Lux: »Očeta ljubljena«, katerega je Raffaello Matarazzo režiral z okretno in gotovo zmorno svojega polkica. V filmu »Očeta ljubljena« ima Chiaretta Gelli vlogo, ki se zdi, da je prirejena nalašč zanj, za njeno

nagonsko in zvonečo osebnost petnajstletne umetnice, vlogo, ki ji daje možnost izžirati vse njene zaklade umetniške nadarjenosti, bogate in prekipelavo, kot je njena.

Toda ta mala plava navihanka ni samo umetnica največjih zmognosti, sam ojenj in sama živahnost, ampak je tudi dobra oevka. Ima mil glas, ki prihaja očarljivo iz njenih mladostnih rožnatih ust. In v »Očetu ljubljenu« poje Chiaretta Gelli z milino in neprisljenostjo razkošne pevni, ki jih je skomponiral Nino Rota za film, in ki bodo postale v kratkem znane, ker jih bo Chiaretta Gelli pela s svojim melodičnim glasom.

nih mesecih združevala 100 italijanskih otrok, katerim bodo črugalji tudi nekateri albanski in nemški otroci.

Radio Ljubljana

SREDA, 14. JULIA 1943-XXI.

7.30: Pesmi in naprevi. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Italijanska glasba v narečju. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboženih Sil v slovenščini. 13.12: Orkester vodi dirigent Gallino. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert malega orkestra, vodi Stane Lesjak. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.15: Koncert sopranistke Pavle Lovsetove. 17.35: Koncert pianistke Leje Cartaino. 19.00: »Govorimo italijansko« — poučuje prof. dr. Stanko Leben. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Politični komentar v slovenščini. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza. 20.40: Romanska glasba iz sedemnajstega stoletja. 21.20: Prelisvanje v slovenščini. 21.30: Koncert komorne glasbe. 22.10: Zanimivosti v slovenščini. 22.20: Koncert tria »Emona«. 22.45: Poročila v italijansčini.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik štev. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino Ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenčina moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadn 2.70 lire; fižol 6 lir za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina sojena 19 lire za kg; mast 17 lir za kg.
3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozaž po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozaž po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorina sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki roblanci (žamanej), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razžagana drva 40 lir za stot; enotno milo, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

DARMOL

Il miglior lassativo
najbolše odvajalno sredstvo

POŠILJKE IZ ITALIJE

v Ljubljansko pokrajino Vam najhitreje in najceneje dostavi mednarodna transportna trdnka

MARCHESI LOMBARDA S. A., MILANO,

VIA ARNALDO DA BRESCIA 8

Enkrat tedensko zbirni vagon Milano - Ljubljana

Strokovna carinska služba na vseh obmejnih postajah — tudi v inozemstvu.

Zastopstvo v Ljubljani:

RAJKOTURK, VILHARJEVA CESTA ŠTEV. 33

MALI OGLASI

PES ČUVAJ, ne velik, mlad — se kupi. — Ponudbe z označbo in ceno na oglašni oddelk »Slovenskega Naroda«. N-357-I

SUHE GORE

po najvišji dnevni ceni kupuje Sever & Komp.

ALI RES NE VESTI

da vam oglaš »Slovenskega Naroda« odzvaže vse vaše skrbi? Če iščete službo ali stanovanje, če želite karkoli kupiti, se obrnite na oglašni oddelk »Slovenskega Naroda«, ki vam bo s cenitimi oglašom pomagati željo.

Vsemogočni je danes po dolgem in mučnem trpljenju poklical k Sebi našo nadvse ljubljeno mamico, staro mamo in taščo, gospo

TEREZIJO GJUD roj. TEKAVEC

vdo vo po brivskem mojstru

Previdena s sv. zakramenti se je v 76. letu svoje starosti preselila v boljše življenje.

Blaga pokojnica leži v torek, dne 13. julija v hiši žalosti, Kongresni trg 6.

V sredo, dne 14. julija na dan pogreba, ki se bo vršil ob 5. uri popoldne, pa jo spremimo iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 13. julija 1943.

Globoko žalujoči:

ALEKSANDER in ing. MILAN, sinova;
TONČKA in FRIDA, sinahi;
SAŠA, DUŠAN, MILAN, BOGO, vnučki
ter ostalo sorodstvo

Naš človek ljubi knjigo

Rastoče zanimanje za stare in nove knjige, vedno več vnemih čitateljev in knjigoljubov

Ljubljana, 13. julija.

Da je naš človek vedno zelo cenil knjigo, se ni izkazalo šele zdaj. V primeri s številom Slovencev so bile naše knjižne naklade vedno precej visoke in izhajalo je sorazmerno izredno mnogo knjig, ne le, da je bilo zelo razvito časopisje. Po številu izdanih knjig so poznavali kulturni razmer prištevati Slovence celo med najbolj kulturne narode.

Naše knjige so bile lepe

Naše knjige so slovele v primeri z navadnimi knjižnimi izdajami drugih narodov. Marsikdo se je čudil, kako je bilo mogoče pri nas izdajati tako razkošno opremljene in na izvrstnem papirju tiskane knjige. Posamezne knjižne založbe so izdajale prevode svetovnih del pa tudi dela manj znanih pisateljev, a vselej v krasni vezavi in na dobrem papirju. Broširanih knjig, kakršne so v navadi n. pr. v Italiji in Franciji, nismo niti poznali. Tudi ljudske knjige, ki sicer niso izhajale vezane v drage, trde platnice, so bile boljše izdaje, navadno natisnjene na precej dobrem papirju. Izbrana dela naših klasikov so bila prav za prav bibliofske izdaje; sicer niso bile natisnjene na najdražjem papirju, vendar je bila oprema razkošna in vezane so bile v usnje. Ko smo jemali v roke knjige drugih narodov, tudi dobro zastopane v naših knjižarnah, smo le redko našli med njimi lepše od naših. Navadno so bile po svoji zunanosti bolj skromne, preprostejša posoda duševne hrane, da smo se čudili, zakaj veliki narodi ne izdajajo lepših knjig. Iz cen smo pa sprevrneli, zakaj raje izdajajo manj razkošne, a zato cenejše knjige.

...in drage

Da, naše knjige so bile drage. V primeri s tem, kakšne so bile, sicer niso bile drage. Celotno poceni so bile za tiste, ki bi jih lahko kupovali. Toda kdo jih je kupoval? Nameščene, delavce, učitelje, dijak... Drage so bile naše knjige v primeri z življenjskimi potrebščinami. Drage so bile tudi v primeri z mnogimi tujimi knjigami. Govorili smo sicer, češ, pri nas knjige ne morejo biti cenejše, ker izhajajo v mali nakladi in tako lepe knjige bi ne bile nič cenejše, četudi bi jih izdajali bogati drugi narodi. Toda naše knjige so bile predrage glede na življenjski standard kupovalcev. Skoraj prisiljen si bil, da si kupil vsaj eno knjigo na mesec; posamezni naročniki knjižnih izdaj pri nekaterih založništvih so prispevali na mesec tudi po 10% svojega zaslužka, čeprav so bile te knjige še sorazmerno poceni. Mnogi ljudje so kupovali knjige z največjimi žrtvami. Morda so jih vzbujali še tem bolj zaradi tega.

Izdajali bi lahko cenejše knjige

Pogosto se je pa vendar marsikdo moral odpovedati knjigi, ki bi jo sicer kupil. Zato je povsem razumljivo, da so drage knjige kupovali nekateri premožnejši posamezniki, da so z njimi krasili svoje »salone«, a čitali jih niso, kajti knjige je veljala kot okrasni predmet; ljudje pa, ki bi knjige radi čitali, so jih lahko samo gledali v izložbah. Občudovati so smeli umetnost arhitektov in drugih umetnikov; včasih smo videli le ovitke knjig z umetno ilustratorijem. Celotno zdelo se je, da so knjige izhajale zaradi umetniških ovitkov, zato, da so se lahko preizkušali umetniki. Knjižljub se sicer ljubi tudi zunanjo opremo, vendar mnogi kupujejo knjige predvsem zaradi tega, da jih čitajo. Premnoži jih pa niso mogli kupovati prav zaradi umetniških ovitkov; knjige so bile tako podražene zaradi opreme, zaradi ovitka, ki ni imel nobene trajne vrednosti, čeprav ga je ustvaril umetnik, ker je bil ovitek — predvsem ovitek, ki ga lahko nadomestijo po uporabi — je boljše časopisni papir. Ljubitelji knjig so si želeli cenejših knjig. Kupovali bi jih zaradi čitanja, a ne da bi jih razstavljali v razkošnih knjižnih omarah. Morda bi to ali ono knjigo dali v vezavo sami, ki bi nanesta prilika, če bi imeli denar. Toda cenejših broširanih knjig ni nihče izdajal in mnogi so se morali odpovedovati kupovanju knjig sploh. Vendar bi lahko tudi pri nas izdajali cenejše knjige. Zakaj bi n. pr. ne izdali naših klasikov v ljudski izdaji? Brez vsake nepotrebne navlake in na navaden način, vendar ne na najslabšem papirju? Stevilni bi n. pr. kupili Prešernove pesmi, Jurčičeve, Kersnikove povesti, Levstikove, Stritarjeve, Tavčarjeve in druga dela, če bi izšla v cenejših, preprostih vezavih. Sleherna slovenska hiša bi naj imela Canarjeva dela, ki bi na naj izšla v tako ce-

neni izdaji, da bi jih lahko kupoval delavec, dijak, kočar in upokojenec. Kaj koristi ljudstvu in kakšen pomen naj ima, če izide to ali ono delo našega pisatelja ali pesnika v bibliofilski izdaji, namenjeni samo izbrancem? Bibliofilske izdaje so dandanes anahronizem; ne živimo več v časih, ko so menili prepisovali knjige, ki so bile namenjene le izbranim posameznikom. Knjiga ne sme in ne more biti le okrasni predmet, temveč je posredovalec misli, ki jo je pisec izlil v črke, stavec pa prelil v »stavek«; knjiga je za to, da jo čitamo, a ne za to, da bi jo oštevilčeno zaklepali v knjižno omaro. Knjiga je dragocena zaradi svoje vsebine in njena vrednost se prav nič ne poveča z zlato obrezo, usnjem in ilustracijami, če po vsebini ni vredna piškavega oreha. Knjige je treba izdajati zato, da bi jih ljudje čim bolj čitali, da bi se dela piscev čim bolj razširila, a ne zato, da bi jih, ker so redke, kupovali bogati posamezniki. Bibliofilske izdaje so anahronizem v času, ko bi ljudje radi knjige kupovali ter si zato želijo, da bi bile čim cenejše; izdajanje bibliofilskih izdaj je škodljivo, če zaradi njih ne izhajajo cenejne knjige in je nemoralno, če se morajo zaradi njih ljudje odpovedovati duševni hrani, da je ustrezno samoposnelni posameznikom, ki se ponašajo z imenom »knjižljub«.

Prodaja starih knjig

Mnoge stare izdaje knjig so zdaj pošte. Ljudje že nekaj časa kupujejo s posebno vnemo knjige. Žal, jih ne kupujejo le pravi ljubitelji knjig, čitatelji, temveč tudi mnogi prekupevalci, ki so zavohali konjunkturo ter nam dražijo najpotrebnejšo duševno hrano. Protokolarinih in neprotokolarinih prekupevalcev je vedno več, kar seveda vpliva na cene. Nekateri knjige bi se bile na knjižnem trgu, če bi jih ne posegli prekupevalci. Poskrbeli so pa seveda tudi, da so ljudje zvedeli, češ, pošla je ta ali ona knjiga, postala je redkost. Tako se je »redka« knjiga podražila predvsem zaradi tega, ker je »red-

ka«, po starem zakonu o pocenosti in povpraševanju. Prodaja starih knjig je precej neurejena. Stare knjige prodajajo tudi starinarji razen vse druge ropetije — kot »postranske blago. Kakor precej dobro poznajo skoraj vse blago, ki ga prodajajo, so pa tem slabši strokovnjaki za prodajo knjig. Morda bo kdo dejal, da znajo še predbro prodajati tudi knjige, zlasti, ko se je prepiral, da je kupil na starini staro knjigo, kakršno je pozneje opazil v knjižarni, dražje kakor bi novo pri knjižarnarju. V resnici nekateri starinarji nimajo pravega pregleda nad cenami knjig na knjižnem trgu, čeprav vedo, da je ta ali ona knjiga redka, razprodana ter jo je treba zato prodati čim dražje. Prodajajo bolj na slepo srečo, kakor se nameri, morajo pa biti previdni, da česa ne prodajo prepoceni. Zato zaokrožijo cene vseh knjig, kolikor je sploh mogoče, na neko povprečno višino. — Vendar cene starih knjig niso povsod stalne tudi v knjižarnah. Nekateri knjižarne zaslužijo sicer vse priznanje: prodajajo stare knjige po nespremenjeni ceni kakor so jih predlanskim. Tu in tam so se pa nekatera dela močno podražila, n. pr. Levstik od 33 na 40 do 50 lir, Cankar od 710 na 900 lir in več itd. Značilen je primer pravilje Milčinskega, ki so čez noč izginile iz izložbe; prodajali so jih po 15 lir. Čez nekaj časa so jih začeli zopet prodajati po 22 lir. Zakaj te podražitev? V knjižarnah vas pouče, da je treba knjige dati v novo vezavo. Vezava zelo podraži in tako bi naj bila podražitev razumljiva. Podražitev bi pa bila razumljiva tudi že po tem, da zdaj ljudje zelo kupujejo knjige ter da nekateri sploh ne opazijo podražitev, odnosno kupujejo kljub vsemu. Ali se je število ljubiteljev knjig povečalo? Nedvomno se je zelo povečalo število čitateljev, kar jasno kažejo številke o prometu v javnih knjižnicah. Ljudje čitajo dandanes mnogo več kakor so prejšnje čase, ko so se bolj predajali plehkim zabavam. Zato pa tudi bolj kupujejo knjige.

Osa je pokazala človeku pot

da je pred 100 leti odkril lesno kašo kot temeljno surovino za izdelovanje papirja

Sto let je minilo, odkar so začeli uporabljati lesno kašo kot osnovno surovino za izdelovanje papirja, kar je omogočilo velik razmah papirne industrije, v zvezi s tem pa tudi velik napredek tiska. Za izdelovanje papirja so prej uporabljali izključno čunje, ki jih je pa začelo kmalu primanjkovati, kajti z razvojem tiskarstva je narasla tudi poraba papirja. Jasno je bilo, da bo napočil dan, ko bodo čunje zaradi kulturnega razvoja človeštva dražje od novih oblik. Zato so šli po vsem svetu izumitelji na delo, da bi odkrili nove surovine za izdelovanje papirja.

Položaj je postal vedno težavnejši, dokler se ni končno našel izhod. Nemec Friedrich Gottlob Keller, rojen 27. junija 1816. v Hainichen, umrl 8. septembra 1895. v Krippenu pri Schandau, je leta 1843 spoznal, da lahko dobimo za izdelovanje papirja prikladno snov, če brusimo kos lesa na navaden brus, ki nanj kaplja voda, da se nabira pod njim lesna kaša. Slednja je kmalu izpodrinila čunje in postala temeljna surovina za izdelovanje papirja. To odkritje je v polni meri izkoristil ravnatelj bautzenske papirnice Föhrer. Čez nekaj let so odkrili še celulozo kot dopolnilno surovino. Lesna kaša je mehaničnim potom dobljeno lesno vlakenco, ki pa postane kmalu rujav in potem razpade. Celuloza je pa s pomočjo luga kemično pridobljena čista in trpežna polsurovina. Iz bele in trpežne celuloze izdelani papir se že močno približuje zgolj iz čunja izdelanemu papirju. Za boljše vrste papirja je treba mešati lesno kašo s celulozo in po količini ene in druge surovine se ravna kakovost papirja. V navadnem tiskarskem papirju so trije deli lesne kaše in en del celuloze.

Keller je sicer dal 26. avgusta 1845. patentirati svoje epohalno odkritje, toda izkoristil ga ni mogel, ker ni imel denarja. Dolga leta si je prizadeval, da bi dosegel svoj cilj, toda vse njegov trud je bil zaman. Končno je moral kloniti in ostal je siromašen. Šele ob koncu življenja je bil deležen zaslužnega priznanja. Po smrti je pa zaslovelo njegovo ime kakor je to pri večini izumiteljev. V rojstnem mestu so mu postavili spomenik v obliki reliefa, ki je na njem lepo prikazano, kako opazuje osje gnezdo na očetovi hiši.

Keler je videl kako si spletajo ose gnezdo iz drobnih lesnih vlaken, ki izdelujejo iz njih nekaj papirju podobnega. Na drugem reliefu je prikazan Keller kako doma pripravljati prvo lesno kašo. Z brušenjem dobljena lesna vlakena je kahal v vodi in jih dobro premešal. Pri tem mu je pa kralila na prt, mu je ostal v roki kosček papirja. Ta prvi kosček iz lesne kaše pridobljenega papirja so našli pod steklom in v okviru v Kellerjevi zapuščini. Poraba tiskarskega papirja se je v našem stoletju silno povečala, seveda se je povečala tudi poraba lesne kaše, tako da so v nekaterih državah že v skrb, kaj bo, ko ne bo več lesa. Ponekod so si že začeli pomagati z novimi dodatnimi surovinami zlasti s posebnimi vrstami trave, ki raste v Severni Afriki in Španiji pa tudi s slamo. Tam, kjer je gozdov dovolj se seveda ni treba bati, da bi zmanjkalo lesa za papir. Težavnejši je pa položaj v onih državah, kjer lesa že zdaj primanjkuje. Toda tudi v tem primeru se lahko tolažimo s človeško iznajdljivostjo. Preden bi zmanjkalo lesa, se bo že našla nova surovina za izdelovanje papirja.

Američan predsednik egiptskega sodišča

Prvič v zgodovini Egipta je postal Američan predsednik kasacijskega sodišča v Aleksandriji, druge najvišje sodne instance v Egiptu. Gre za dosedanjega svetovca Britonca, ki je bil imenovan namesto pokojnega egiptskega sodnika Vanakare. Novi predsednik kasacijskega sodišča v Aleksandriji naj bi takoj razveljavil vse obsodbe podrejenih sodnih instanc, izrečene proti židom, Angležem in Američanom.

Razburljiv doživljaj finskega ribiča

Finski ribič Tiko Kjösti je star 55 let. Živi s svojo družino v arktičnih krajih. Nekega dne je bil namenjen s svojim psom na ribolov. Ob dveh zjutraj je pa nenkrat začutil, da mu nekdo močno diha v obraz. Misleč, da je to pes, se za čudno dihanje ni zmenil. Kmalu je vstal in odšel k potoku, kjer je navadno lovil

Britansko letalo, ki ga je sestrelila italijanska protiletalska obramba ob letalskem napadu

ribe. V rokah je imel svetilko. Ko se je približal potoku, je pa ostrmel. Orjaški beli medved je srepo zrl vanj. V žrelu je imel polno rib. Pes je pa ležal razmesaren pri potoku. Medved ga je bil razmesaril, ko je ribič še spal. Potem se je pa kosmatin približal ribiču, a po čudnem naključju se ga ni lotil. Pri potoku se je pa ustrašil ribičeve luči in jo popihal. Ribič je streljal za njim, pa ga ni zadel.

Tranje malarije v Bolgariji

Svet za zatiranje malarije pri bolgarskem ravnateljstvu za ljudsko zdravje je imel oni dan prvo sejo, ki je na nji predstojnik te zdravstvene ustanove dr. Balkanski očrtal naloge sveta in ukrepe za zatiranje malarije. Šef oddelka za zatiranje malarije pri ravnateljstvu za ljudsko zdravje Drenski je ugotovil, da bi se dalo mnogo storiti za odstranitev tega socialnega zla, če bi zatrl gnezda malarije, močvirja, stoječo vodo v cestnih jarkih itd. Vse pristojne oblasti bi morale po svojih organih sodelovati pri tem. Vsji lekarnarji bodo opozorjeni na svojo dolžnost, da morajo imeti v lekarnah dovolj sredstev proti malariji.

Pariz je odpravil užitnino

Po dolgih pripravah, razmišljanju in debatah je francoska vlada končno sklenila s 1. avgustom odpravi pariško mestno užitnino, izvirajočo iz srednjega veka. Vlada se je odločila za ta korak na pritisk pariške javnosti, ki je leto za letom ponavljala svojo zahtevo po odpravi užitnine, češ, da pobiranje iste samo ovira

promet in vzbuja nejevoljo ljudi, zlasti tujcev. Seveda bo s tem pariška občina izgubila znaten vir dohodkov, ki ga bo na nadomestila s posrednimi davki. Za promet na periferiji Pariza pomeni odprava užitnine veliko olajšavo.

Mali kmetje na Madžarskem

Državni tajnik Bonczos je govoril o položaju malih kmetov na Madžarskem. Ugotovil je, da nimajo dovolj obratnega kapitala, da bi se mogli oprijeti intenzivnega kmetijstva. Poleg tega je pa število kmetijskih dniarjev in delavcev preveliko. Če bi hotela država urediti ti dve vprašanji, bi morala intenzivirati kmetijstvo, da bi bilo mogoče zaposliti več delavcev. Država bi morala skrbeti tudi za javna dela. Industrijo bi bilo treba decentralizirati. Sadovi dela 12 tednov delavcem ne zadostujejo, da bi mogli preživeti vse leto. Domači proletarijat se ne more dokopati do boljših razmer. Treba mu je pomagati s sredstvi iz sklada za zaščito naroda in družine.

Milica za vso Francijo

Francoski ministrski predsednik Laval, ki je ustanovil francosko Milico pod vodstvom Josepha Darnana je odredil, da se razširi ta ustanova, omejena doslej samo na nezasedeno ozemlje, tudi na pokrajine severno od demarkacijske črte. Naloga milicnikov, ki služijo prostovoljno, je zatirati boljševizem in sovražno agitacijo v državi ter čuvati red in mir. Milica je torej obenem organ za zaščito Lavalove vlade.

.....
Inseriraj v „Slov. Narodu“!

Križanka št. 96

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14				15	16		17		18			
19			20	21		22		23			24	25
	26					27			28			
29		30		31				32	33		34	
35	36			37			38	39			40	
41						42					43	

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. nočna ptica, 6. bog starih Slovanov, 10. zakonski kandidat, 14. teža zavijka, zaboja (množ.), 15. veznik, 17. zgibano, netrdno, 19. glasbena kratica, 20. potrebščina za dobro pecivo (nj je ena črka), 23. kos, komad, nekaj, 24. vpitje, kričanje, 26. prednica Ljubljane, 27. računska osnova, 28. prizor iz prostega življenja, 29. da (lat.), 30. ime-njujem, klicem, 32. kratica za denarno veljavno, 34. reka v Egiptu, 35. desni pritok Donave, 37. turški fevdalni veleposestniki, 38. slovenski pisatelj (»Ni vse zlato, kar se svetlo«), 41. kemično barvilo, 42. glasbi-lo, 43. rimski uradnik.

Navpično: 1. število, 2. oficir, 3. pritok Urala, 4. uspalno sredstvo, 5. turisti post, 6. vrsta mleka (nj je ena črka), 7. sportna igra, 8. pamet, 9. še, nato, 10. so predmet mnogih tožb, 11. število, 12. začelniki, 13. zanikan, 16. samo, 18. oblika pomožnega glagola, 21. reka na Hrva-

skem, 22. žensko ime, 25. veznik (srbohrv.), 29. država v Ameriki, 31. vsa pri Ljubljani, 33. živalski glas, 36. osebni zaimek, 39. dva enaka soglasnika, 40. italijanski vez-nik.

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 95

Vodoravno: 1. pretepač, 7. patronat, 14. napor, 15. pa, 17. sreda, 18. na, 20. mil, 21. Kora, 23. oje, 24. el, 25. eta, 27. komoditeta, 30. pro, 31. gala, 32. miro-zovi, 33. prav, 34. Iva, 36. tabora, 38. Ila, 39. Ra, 40. vre, 42. lena, 43. lak, 45. od, 46. Osaka, 48. na, 49. zidar, 51. Komenski, 52. Katilina.

Navpično: 1. panegirik, 2. en, 3. tam, 4. epik, 5. polom, 6. ar, 8. as, 9. troti, 10. reja, 11. ode, 12. na, 13. telovadba, 15. po-doben, 16. Arizona, 19. otava, 21. koral, 22. Stora, 24. Erato, 26. Ala, 28. mit, 29. Eva, 30. pri, 35. vran, 37. kadi, 40. vse, 41. eks, 43. lit, 44. kal, 46. Om, 47. ak, 49. za, 50. ri.

F. G. WODEHOUSE:

Mala Pepita

Humorističen roman

Edini sin bogatega gospoda Elmerja Forda. Ker bo zaman največ vaši skrb, bi vas rad pripravil na njegove... aa... posebnosti.

>Torej ima posebnosti?

Obraz gospoda Abneya, ki si je pred odgovorom potegnil z rutico po čelu, se je narahlo skremžil.

>V nekaterem pogledu, sodeč po večini gojencev, ki so mi šli skozi roke — gojencev, kakopak, ki so uživali, to je treba poudariti, vse ugodnosti izredno prefinjenega rodbinskega življenja, je — res lahko rečem... aa... precej originalen. Čeprav ne dvomim, da je v bistvu... da, v bistvu dober deček, zelo, zelo dober deček, moram vendar priznati, da je za zdaj nekam... kako naj rečem? Da prav res nekoliko... aa... originalen. Sodil bi, da je bil že v zgodnjih otroških letih razvjen s pretirano prizanesljivostjo. Bojim se, da so ga imeli premalo v strahu ali pa vobče nič. Docela mu manjka tiste nezaužitnosti in... aa... otroške začudljivosti, ki je vsaj meni pri naših angleških dečkih tolikanj všeč. Rekel bi, da je videti povsem blaziran. Nag-

njenja ima in nazore, ki so za njegova leta pre-zgodnji in... nenavadni. Katerikrat se tako čudno izraža!... In razen tega je videti, da nima nobene spoštovanja... aa... do ustanovljene avtoritete.

Pomolčal je in si znova potegnil s svileno rutico po čelu; potem je nadaljeval:

>Gospod Ford, dečkov oče, ki dela name vtis izredno spretnega moža, pravega ameriškega industrijskega kralja, je bil zastran svojih domačih razmer, kolikor zadevajo sina, zelo odkrit proti meni. Njegovih besed vam ne morem točno ponoviti, a bistvo je v tem, da se je do tega trenutka gospa Fordova edina ukvarjala s fantom in da... Gospod Ford, vidite, se je zelo jasno izrazil... Rekel mi je torej, da je bila mati od sile prizanesljiva in ga je... skratka, razvadila. Kakor kaže, je bilo (prosim, kakopak, da ostane stvar med nama) baš to pravi vzrok razhoda zakoncev, do katerega je na žalost prišlo. V nekem pogledu smatra gospod Ford našo šolo, kako naj se izrazim?... za protistrup, evvo; zato želi, da sinu ne bi manjkalo zdrave strogostnosti. Pričakujem torej, gospod Burns, da boste odločno, čeprav seveda brez neprimerne osornosti zatirali in odpravljali pri dečku razne slabe navade, kakor na primer... aa... kajenje. Med vožnjo je namreč nenehoma kadil; z ničimer ga nisem mogel pripraviti, da bi pustil cigarete, razen če bi se bil zatekel k surovi sili. Zdaj, v zavodu, pa je seveda podvržen šolskemu redu...>

>Tako je,« sem pritrdil.

>To je vse, kar sem vam hotel povedati. Morebiti ne bi bilo napak, če bi takoj govorili z njim, gospod Burns. Najdete ga v moji delovni sobi.

Gospod Abney je odšel, jaz pa sem jo mahnil v delovno sobo, da se predstavim »mali Pepiti«.

Ko sem odprl vrata, me je pozdravil oblak dima, ki se je dvigal izza hrbita počivalnega stola. Stopil sem korak naprej ter opazil dvojico čevljev, uprtih v kaminsko rešetko. Okrenil sem se na desno, in vsa podoba »male Pepite« se je pokazala mojim očem.

Razprezal se je, kakor je bil dolg, in buljil v strop, kakor bi pasel puste misli. Ko sem se približal, je znova puhnili iz cigarete, ki jo je držal med dvema prstoma, me malomarno ošinil s pogledom in spet uprl oči v strop. Očitno ga nisem zanimal.

Morda se mi je ta brezbriznost zamerila in zbudila v meni neugoden predsodek. Vsekakor moram reči, da se mi je zdel čudovito zaprni fant. Slika, ki sem jo bil videl pri materi, je bila na moč laiskava in lažniva. Bil je čokate postave, debel, okroglega, izprijenega lica in zabreklih oči; zaprta usta so mu dajala čemerin izraz, kakor da je z vsem nezadovoljen. Skratka, bil je živa podoba človeka, ki je življenja sit.

Nagibljem se k mnenju — tako bi rekel gospod Abney — da je moral biti način, kako sem se obrnil k njemu, precej živahnejši in odločnejši od manir mojega vrlega ravnatelja. Ta ošabna brezbriznost me je bogme dražila.

>Vrzi cigareto proč!« sem rekel.

V moje začudenje je takoj ubogal. Jel sem se vpraševati, ali nisem bil preosoren, zlasti ker me je navdajal čudni občutek, da imam opravka s človekom svojih let; tedajci pa sem videl, kako je potegnil iz žepa srebrni tok in ga odprl. Tisto, kar je bil vrzel v kamini, je bil samo ogorek.

Vzel sem mu tok iz roke in ga vrzel na mizo. Sele ta mah se mi je zazdelo, da me je blagovolil vzeti na znanje.

>Videti je, da ste prekleto živčni,« je pripomnil. Očitno je naglo zaporedoma odkrival svoje darove. Morda je gospod Abney prav zaradi tega menil, da se »tako čudno izraža«.

>In nikar ne rabi takih besed,« sem dodal. Nekaj časa sva srepo zrla drug drugemu v oči. Nato je vprašal:

>Kdo pa ste?

Predstavil sem se.

>In zakaj ste se prišli vtikat v to, kaj delam?«

>Plačan sem za to, To je učiteljeva glavna dolžnost.

>A, torej ste učitelj?

>Eden izmed učiteljev. Mimogrede bodi omenjeno (kot zadeva reda in lepega vedenja), da moram, kadar se v pomenku obrneš do mene, vsakikrat dodati »gospod«. Na Angleškem je taka navada, če še ne veš.

>Kako naj rečem? Gospod? Veste kaj, pojdite se solit.

>Kaj si rekel?

>Spravite se. Izginite.